

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

פ.

עין משפט
נר מצוה

נח א מיי פ"א מהל'
מגינה הלכה ד'
נב ב מיי פ"ב מהל'
מגינה הלכה ט'
ג א מיי פ"ג מהל' ק"פ
הלכה ד'
כד ד עס הלכה ט':

מוסף רש"י

אפילו שבט אחד טמא.
צ"ד נכנס ופ"ל לר'
יורה הלך דומה טומאה
ועשו כולן בטומאה עמו,
לפי שאין קרבן ציבור
חלוק. ולדברי הממס
טוהרים עושים הראשון
והשני עושין פסק שני
(מנחות טו). מטמאין
אחד מהן בשרץ.
לכרע רוב ציבור לטומאה
(לקט"ו ט). הללו עושין
לעצמן. טהרה, והללו
עושין לעצמן. בטומאה,
טוהרים לא עבדי בטומאה
דכוי כבוי, וזכ טוהרין
לא עבדי בטומאה, וטמאין
לפי מה דתירו משום
דהו נמי רובא ורובא
לפי מה דתירו (ע"ל
טט). כולוהו תשלומין
דראשון גיבור. שרי
יוס אחד עשה הכתוב
עקר כולו, דכתיב אטו,
והלאחרי עשה תשלומין
לו (מגינה ט). טומאה
הדחיה היא בציבור.
לומר נקושי נחית אללה
דחיו ענלל על ידי
שאלות עון, שהלך כרזה
ולא בסיגר גמור (תבתי
גכ). על פי שקרבן
ציבור דומה ארזה נקושי
הותרה ולא הותר גמור,
וכל עני דלמיתו להדורי
מקדישין שעשו טהרה
(יבמות א: חו: וע"ל עו.
טט).

רבינו חננאל (המשך)

את השני, ואחרי כן נתן
דאמר כל חוקק לראשון
זקול לשני, וכן השני
תשלומין דראשון הוא,
הילכך כשם שראשון לא
עבדו דתנן הפסח שבא
בטומאה לא יאכלו ממנו
זבין וזבות וכו', בשני
נמי לא עבדו דתורה
דחיה מטמאין לפסח שני,
דחיה אלו עושין את
השני הובין והזבות והגדנות
היולדות האנושין והשוגגין
והמצורעין והמצורעים
ובועלי נדות ומי שהיה
טמא או בדרך רחוקה,
א"כ למה נאמר טמא דאי
בעי למיעבד לא שבקין
ליה, א"כ למה נאמר
ומי שהיה בדרך רחוקה
מטמאין מן הכרת, ומביטין
לובין ולזבות מאיש איש,
דחיה יוכל לא יהו נדחין
מן הראשון ועושין את
השני אלא טמא ומי
שהיה בדרך רחוקה, ובין
ומצורעין מנין, ת"ל איש
איש, הלכך כל היכי
דעבדי הוהוין בראשון
עבדו טמאין בשני, אבל
אי לא עבדו ראשון אלא
בטומאה, לא עבדי השני

משלחין אחד מהן לדרך רחוקה. פירוש אחד מן הטוהרים
מדפיין ויטמאו בשרץ וקשה לריב"א א' אדרבה ישלחו
אחד מן הטמאים לדרך רחוקה דהשתא הוה טוהרין רובא ועבדי
צטורה דכזולה שמעתין אמרינן דמהדרי' אטהרה ותיך דעולא
גופיה אמר לקמן זמי שהיה טמא

(דף גכ:) דרך רחוקה לטהור ואין
דרך רחוקה לטמא ולא היה מועיל
שילוח טמא לטמא היה מנעקף
לאותם צנירושלים ואין נראה לר"י
דטעמא דלך דרך רחוקה לטמא לפי
שכשהו צנירושלים נמי אינו יכול
לעשות פסחו אלף ע"י שילוח ב (ט) אבל
הכא יש דרך רחוקה לטמא כיון
דמתנה טמאין ואם היה צנירושלים
היה יכול עצמו לעשות¹ אלף נראה
לר"י דמהדרינן שיעשו כולם בראשון
ולא ידחו הטמאין²:

אתה מרחוהו מחגיגתו. ואם
תאמר והא קיימא לן
בתמיד נשחט (לע"ל טג.) ערל וטמא
משלחם קרננותיהו ותיך ריב"א
הואיל והיא חובה לזכ צרגל יש
דין עולת ראייה דדרשינן דפרק קמא
דחגיגה (דף ד:) דלמא פטור מן
הראיה שנאמר וטמא וטהור והבאתם
שמה כו'¹ וכן איתא צנירושלים דאיתקש
לעולת ראייה ואם תאמר השתא
כשמשלחהו דרך רחוקה נמי מדחהו
מחגיגתו שאינו יכול לזכ ציוס טוב
ממון לתמוס¹ וכיון דלא חזי בראשון
לא חזי בשני ויש לומר דיכול לזכ
ולעשות ציוס ראשון מה"ט דתחומין
דנצנן ועוד נהי דכששילחהו דרך
רחוקה עד שעמ שחיתו שלא יכול
לחזור לירושלים מצעוד יוס מכל
מקום יכול לזכ לתמוס ויכנס
למחר ועוד טמא ותיגר דלא חזי בגופו
בראשון לא חזי בשני אבל הכא
מיחזא חזי אלף שאינו יכול לזכ
וכי הו יוס ראשון צצנת דף על
גכ דלא חזי אמרינן צללו דברים
(לע"ל דף ע:) דלעבד צללין יומי:
עקר משכניהו וסיביה ורחיב.
הך פירכא ליתא למאן
ט' דחשיב דך רחוקה מאיסקופת
עזרה ולחון ואם תאמר ומה
מקנה רוצה רב נחמן קסבר דהא
רב נחמן גופיה קסבר צפרק מי
שהיה טמא (לקמן גכ.) שומטין וזקוקין
על עמא שרץ ויש לומר דקסבר
דלאו תשלומין דראשון יניחו
ויכול לטמאותו צמת:

ריבא בהא קמיפלגי מר סבר
טומאה דחוייה ומר
סבר טומאה הותרה. השתא
לכולי עלמא טהרה מידחיא ולא
טומאה דליש כי יהיה טמא משמע
דהאיש לצדו טמא והציבור טוהרים¹
ומאן דקסר טומאה הותרה מיקרו
שפיר טוהרים¹ ומסיק לכולי עלמא
לחוייה מר סבר טהרה מידחיא
אלא עבדי צין צטורה צין בטומאה:
בראשון

שאר טמאין כגון זבין חבות וכיוצא בהן כלל, דתורה מדחיא אפילו שאר טמאין לשני, אבל טומאה לא מדחיא
שאר טמאין מן הראשון לשני, הלכך לא עבדו בשני כלל. ורב ארא בר אבהא אמר יש תשלומין לפסח הבא
בטומאה. ומי שלא עשה הראשון יעשה השני, דטומאה נמי דחיא, מאי טעמא טמאית מתיים למה עושין השני לפי
שלא יכלו לעשות הראשון, זבין ומצורעין נמי כיצא בהן לא יכלו לעשות הראשון ויעשו שני. וביולי עלמא טומאה
דחיה היא בציבור (ד"א) אפילו טומאה מדחיא דכיון דטמאית מתיים עבדו הראשון כשהיו חשיבי דטומאת מת
התר היא בציבור הלכך שאר הטמאין עושין השני. איתמר רבין זבין ומצורעין טמאית מתיים. אמר רב טמאית מתיים אין
עושין הראשון דהא מיעוטא ניהו ומיעוטא נדחין לפסח שני, בשני נמי לא עבדו דקיימא לן כל היכא דלא עבדו
צבור בראשון לא עבדו מיעוט בשני וכי כתיב ויעשו בני ישראל היכא דאפשר, היכא דלא אפשר חשבין להו
כאלו כולו זבין.

לא תוכל לזכות אם הפסח צאה. צציל יחיד לא תזמנו שהיא
אוחו היחיד גורם ומועיל צצמיתו שום זל נמיה: איקרי קסל
ומילתא מפ' צבוריות (ה): דקאמר ליה רחמנא ליעקב² גוי וקהל
גויס יהיה ממך וכבר נולדו לו כל השבטים חוץ מצנימין הילכך צצט
אחד חשבו כציבור ולא מידחי לשני:

יעשו טומאה אף טוהרין אם ירלו:
טמאין אחד מהן. כי היכי דניהו
רוב טמאין וניעבדו כולהו (צטומאה):
שפיו טמאין עורפין על הטוהרין
אחד. דלא חזו טוהרים בראשון:
הדרי' קושיין לדוכסיה. דהוו להו
פלגא ופלגא והללו יעשו לעצמן והללו
יעשו לעצמן: אלף ה"ק כו'. ולעולם
מתנה על מחנה דווקא קמני וה"ק
רב אי משכמת תנא דליש ליה כמ"ק
דלמר פלגא ופלגא לא עבדי טוהרין
צטומאה דקתמי הללו עושין לעצמן
וכרצי יהודה דלמר אין קרבן ציבור
חלוק ממי עבד קהל צטומאה
בראשון לא מפליג למיעבד טוהרין
צטורה דאסור לתלם שנגזר הדבר
דמוכחא מילתא צדיקא כשמהרין
אלו מאלו: **טמאין אחד מהן צצרי**.
ונעבדיה כולהו צטומאה: **שחטין**
וורקין על עמא שרץ. והואל וחזי
לאותה הלכך אין מריע את
הציבור לטומאה: **מחגיגתו**. של מחר
שתיה מטמאו כל צצעה: **אפשר**
דעבדי. מחגיגתו צצציעי של פסח
שהו שמיני שלו דהא כל ו' תשלומין
אית ליה: **קסבר רובא**. הימני של
רגל תשלומין של ראשון. ו' ואין
תשלומין זה לזה ופלוגתא היא צמגיגה
(דף ט:). ומאן דליש ליה כולן תשלומין
לראשון סבר היכא דלא חזי לראשון
תו לא חזי: **מאן לייס לך**. להשתלם
לדרך רחוקה: **וכי עקר משכניהו**
וסיביה. אהלו ויתדמיו ויהי צצמתיה.
מי ישמע לנו להטריח עצמו הילכך
הא עדיפא כרז: **רובן זבין**. דלא
מלו למיעבד בראשון: **אין סלומין**
לפסח הצב טומאה. ואין הוצין
עושין את השני אפילו טהרו: רב
הונא סבר טומאה דחוייה היא
צצבור. וצקושי הומר להקריבו
הלכך לא משוינן להו צטוהרים
למידחי טמאין לשני: **ורב אדא**
סבר היסר הוא צצבור. ומשוין
להו צטוהרין ודמו זבין לשני:

טהרה
כל היכא דלא עבדי ציבור בראשון לא עבדי יחיד בשני אמר להו שמואל
זילו אמרו ליה¹ לאבא² ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו מאי עבדת
ליה אמר להו זילו אמרו ליה כי הו בולחו זבין מאי עבדת ליה אלא כיון דלא
אפשר לא אפשר הכא נמי לא אפשר איתמר היו רובן טמאית מתיים ומיעוטן
זבין רב הונא אמר דאין תשלומין לפסח הבא בטומאה ורב אדא בר אבהא
אמר יש תשלומין לפסח הבא בטומאה נימא בהא קמיפלגי דמאן דאמר
אין תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר¹ טומאה דחוייה היא בציבור
ומ"ד יש תשלומין לפסח הבא בטומאה קסבר טומאה הותרה בציבור
אמרי לא דכולי עלמא טומאה דחוייה בציבור ובהא פליגי מר סבר
דפרישית ומר סבר טומאה נמי מידחיא וקרא משמע הכי איש נדחה ואין ציבור נדחים

הכי מחצה על מחצה הן, ושמינן ליה לרב דאמר מחצה על מחצה כרוב והללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן. ושניין
הכי אמר רב אי איכא תנא דסבר לה כמ"ק דאמר היו הטמאין עורפין על הטהורין אפילו אחד יעשו בטומאה וכרבי יהודה
דאמר אין קרבן צבור חלוק, מטמאין אחד מן הטהורין בשרץ, ונמצאו הטמאין עורפין על הטהורין שנים, כיצד כגון שהיו
מאה טוהרין ומאה טמאין וטמא אחד מן הטהורין נמצאו הטמאין מאה ואחד והטהורין צ"ט ומשכחת לה אפילו לאלעזר
בן מתתיה. עולא אמר משלחין אחד מן הטהורין לדרך רחוקה, ויטמא בשרץ וכו', ואסיקנא קסבר עולא כל מי שהיה טהור
ורואי לזניגיה ביום הראשון ונאסר ולא חג, כגון מי שהיה בדרך רחוקה, ובא במועד וכיוצא בו, חוגג והולך כל הירגל.
אבל אם היה טמא ביום הראשון כבר נדחה ואינו חוגג אותו הירגל, מאי טעמא כולהו תשלומין דראשון הוא. דתרייהו רב
ועולא סבירא להו שאין מטמאין אחד מהן במת שלא ידחיהו אהלו עוקר והולך. איתמר היו רובן
טמאית מתיים ומיעוטן זבין רב הונא אמר אין תשלום לפסח הבא בטומאה, כלומר הובין אינן עושין לא את הראשון ולא

(א) [מנחות טו, טז.] (ב) [לקט"ו
ט: 5] (ג) [לעיל ע"ט.]
(ד) [מגינה טז, טז.] (ה) [ע"י
פ"ט"ט ברכות טז.] (ו) [ד"ה
א"ל.] (ז) [לעיל ע"ט.] יומא
1: ז: מו: זכח"ט ג"ג.
(ח) [בבבא ז"ל, ח] [לקט"ו
ג"ג.]

תורה אור השלם

1. לא תוכל לזכות את
הפסח באחד שערך.
אשר ה' אלהיך נתן ק"ך.
דברים טו ה'
2. ויעשו בני ישראל את
הפסח במועדו.
במדבר טו ב

הגהות הב"ח

(א) וימא אפשר דעבד
צצני. צ"ב צ"ל דל"ל כמיד
צמקין יש תשלומין לפסח
הכא ואלו צצני וזכ א"ל
לתנן צין מי שהיה זכ
צפסח ראשון לזמן מי שהיה
דכך רחוקה צפסח ראשון
וק"ל: (ב) תוס' ד"ה
משלחין וכו' על ידי שליח
אלף הכא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה משלחין וקשה
לריב"א ק"ל ק"ל ה"ל לפי
הזל דלמאין אין עושין
בראשון ולא צצני וזכ א"ל
שלא העולא הא צפסח
שני שיעטרפו הטמאית יחד
אחיה ושלח הטמאית יחד
צצור דלן עושין פסח
שני וז"ע:

מוסף תוספות

א. למה משלחין אחד מן
הטהורין ועבדי כולהו
בטומאה. תוס' שא"ך.
ב. הילכך אין מובלת לו
דרך רחוקה שאז מנו מן
ישלח פסחו. שם.
ג. וכשהוא בדרך רחוקה
אינו יכול לעשותו הוא
לעצמו והוה טמא כן טהור
ומעלת לו דרך רחוקה.
ד. לפסח שני. שם.
ה. [נה"ק] דרשין גבי
חגיגה. שם.
ו. שהרי חז"ן
לירושלים שחיה. שם.
ז. ובהא פליגי מר סבר
טומאה דחוייה ולא מר
טהורין. שם. ח. והילכך
יש ולא תשלומין. שם.

רבינו חננאל

איתמר היו ישראל מחצה
טהורין ומחצה טמאין
אמר רב מטמאין אחד
מהן בשרץ. ואחרי האמר
רב הללו עושין לעצמן
והללו עושין לעצמן. אמר
הכא במאי שנקיין כגון
שחיה טמאין עורפין על
הטהורים אחד, ואם תאמר
א"כ הנה הרוב טמאין
יעשו בטומאה. סבר רב
אין היחיד מכריע את
הציבור לטומאה, כלומר
אחד כמי שאינו הוא. אי

הכי מחצה על מחצה הן, ושמינן ליה לרב דאמר מחצה על מחצה כרוב והללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן. ושניין
הכי אמר רב אי איכא תנא דסבר לה כמ"ק דאמר היו הטמאין עורפין על הטהורין אפילו אחד יעשו בטומאה וכרבי יהודה
דאמר אין קרבן צבור חלוק, מטמאין אחד מן הטהורין בשרץ, ונמצאו הטמאין עורפין על הטהורין שנים, כיצד כגון שהיו
מאה טוהרין ומאה טמאין וטמא אחד מן הטהורין נמצאו הטמאין מאה ואחד והטהורין צ"ט ומשכחת לה אפילו לאלעזר
בן מתתיה. עולא אמר משלחין אחד מן הטהורין לדרך רחוקה, ויטמא בשרץ וכו', ואסיקנא קסבר עולא כל מי שהיה טהור
ורואי לזניגיה ביום הראשון ונאסר ולא חג, כגון מי שהיה בדרך רחוקה, ובא במועד וכיוצא בו, חוגג והולך כל הירגל.
אבל אם היה טמא ביום הראשון כבר נדחה ואינו חוגג אותו הירגל, מאי טעמא כולהו תשלומין דראשון הוא. דתרייהו רב
ועולא סבירא להו שאין מטמאין אחד מהן במת שלא ידחיהו אהלו עוקר והולך. איתמר היו רובן
טמאית מתיים ומיעוטן זבין רב הונא אמר אין תשלום לפסח הבא בטומאה, כלומר הובין אינן עושין לא את הראשון ולא